

Sygn. akt III Ca 2101/19

UZASADNIENIE

do punktu 2 wyroku

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie o sygn. akt I C 696/18 z powództwa J. S. przeciwko Skarbowi Państwa-Zakładowi Karnemu w Ł. o zadośćuczynienie oddalił powództwo, przyznał adwokatowi W. A. ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Łowiczu 2.952 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, a nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od opisanego wyroku złożył powód od całości rozstrzygnięcia, orzeczeniu zarzucił naruszenia art. 233§1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przejawiających się w przyjęciu, iż powód nie udowodnił aby pozwany naruszył jego dobra osobiste konkretnie: prawo do czci, zdrowia, wolności w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie odmiennego wniosku. Nadto zarzucił Sądowi dowolną, arbitralną, oderwaną od rzeczywistego stanu faktycznego ocenę dowodów sprawy przejawiającą się w przyjęciu, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a działania pozwanego nie miały charakteru bezprawnego.

W oparciu o zarzuty wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył:

W odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu Sąd miał na względzie okoliczność, iż apelacje dnia 24 lipca 2019 r. złożył adw. W. A.. Na skutek wypowiedzenia pełnomocnictwa temuż adwokatowi przez powoda Okręgowa Rada Adwokacka w Ł. pismem z dnia 3 września 2019 r. wyznaczyła powodowi kolejnego pełnomocnika z urzędu w osobie adw. B. M.. Od tego momentu nowy pełnomocnik powoda reprezentował go w postępowaniu apelacyjnym i za swoje czynności Sąd przyznał mu za udzielenie pomocy prawnej udzielonej z urzędu wynagrodzenie. Jego wysokość określono zgodnie z treścią § 14 ust.1 pkt. 26 w zw. z § 16 ust.1 pkt.1 i § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18). W oparciu o wskazane paragrafy rozporządzenia Sąd przyznał adw. B. M. kwotę 110,70 zł obliczoną jako $120 \text{ zł} \times 75\% = 90 \text{ zł}$ i następnie kwotę tę podwyższył o wartość należnego podatku Vat w sposób następujący: $90 \text{ zł} + (90 \text{ zł} \times 23\%) = 90 \text{ zł} + 20,70 \text{ zł} = 110,70 \text{ zł}$

Sygn. akt III Ca 2101/19

UZASADNIENIE

do punktu 1 wyroku

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie o sygn. akt I C 696/18 z powództwa J. S. przeciwko Skarbowi Państwa-Zakładowi Karnemu w Ł. o zadośćuczynienie oddalił powództwo, przyznał adwokatowi W. A. ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Łowiczu 2.952 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, a nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od opisanego wyroku złożył powód od całości rozstrzygnięcia, orzeczeniu zarzucił naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przejawiających się w przyjęciu, iż powód nie udowodnił aby pozwany naruszył jego dobra osobiste konkretnie: prawo do czci, zdrowia, wolności w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie odmiennego wniosku. Nadto zarzucił Sądowi dowolną, arbitralną, oderwaną od rzeczywistego stanu faktycznego ocenę dowodów sprawy przejawiającą się w przyjęciu, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a działania pozwanego nie miały charakteru bezprawnego.

W oparciu o zarzuty wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania go do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Za nietrafny należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie niewłaściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, zgodnie z treścią przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W orzecznictwie powszechnie akceptowany jest pogląd, że skuteczność zarzutu naruszenia tego przepisu wymaga nie tylko wskazania dowodu, którego ocena, zdaniem skarżącego, została dokonana w sposób nieprawidłowy, ale również wymaga się wytknięcia sądowi pierwszej instancji konkretnych uchybień w zakresie naruszenia zasad logiki, rozsądku czy doświadczenia życiowego. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu. Tym samym należało uznać, iż wywiedziona apelacja nie spełnia tych wymogów. Nie ulega wątpliwości, iż decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Ł. wyraził zgodę na udzielenie widzenia z ciężko chorą teściową, a następnie na skutek zmiany okoliczności swoją decyzję uchylił.

W ocenie skarżącego uniemożliwienie mu pożegnania z ciężko chorą teściową miało wywołać u niego wstrząs psychiczny i krzywdę polegającą na naruszeniu jego dóbr osobistych, tym bardziej, że w ocenie skarżącego odmowna decyzja dyrektora zakładu karnego nie została dostatecznie uzasadniona. Przypomnieć dla porządku wypada, że w świetle zgromadzonego materiału dowodowego odmowa skarżącemu opuszczenia zakładu karnego pod konwojem wynikała z ustaleń dokonanych w toku wywiadu środowiskowego, w którym stwierdzono, iż skazany może próbować wykorzystać zezwolenie dyrektora niezgodnie z przeznaczeniem. Tym samym nie można podzielić stanowiska skarżącego, iż negatywne ustosunkowanie się do jego wniosku nie miało żadnego uzasadnienia. Co więcej zarzuty skarżącego nie mogły okazać się skuteczne, także z tego powodu, że o bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności, może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i niehumanitarnego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu (tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21.09.2020 r. sygn. V ACa 2/19). Tego rodzaju okoliczność w przedmiotowej sprawie nie sposób się dopatrzeć, skoro jak słusznie zauważył Sąd I instancji zgodnie z art. 141a § 1 k.k.w. wynika, iż dyrektor zakładu karnego nie ma bezwzględnie obowiązku udzielenia skazanemu zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego, a jedynie może takiego zezwolenia udzielić. Tym samym dyrektor jednostki penitencjarnej ma do dyspozycji pewną swobodę w ocenie czy w konkretnym przypadku istnieją podstawy do wydania skazanemu pozwolenia. Fakt, iż w kontrolowanej sprawie wydana została decyzja przyznająca skarżącemu możliwość opuszczenia zakładu po czym na skutek zmiany okoliczności została ona cofnięta nie jest równoznaczne z naruszeniem dóbr osobistych skarżącego, w szczególności nie jest przejawem działań zmierzających do celowego upokorzenia powoda. Przyjmuje się bowiem, że o naruszeniu godności skazanego skutkującej prawem do ochrony prawnej można mówić dopiero wtedy, gdy cierpienia i upokorzenie przekraczają konieczny element cierpienia wpisanego w odbywanie kary pozbawienia wolności (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17.01.2020 r. sygn. I ACa 587/19). Immanentnym elementem tej kary jest brak możliwości decydowania o miejscu swojego pobytu, co przekłada się na ograniczone możliwości kontaktowania się z bliskimi. Fakt, iż ostatecznie skarżący nie mógł spotkać się z teściową przed jej śmiercią, chociaż na pewno przykry z uwagi na jego bliską relację z teściową sam w sobie nie może być traktowany jako przejaw naruszenia dóbr osobistych, gdyż nieznaczny rozmiar krzywdy, czy też niewielki stopień złej woli, bądź jej brak uzasadnia odmowę przyznania zadośćuczynienia, nawet przy naruszeniu dóbr osobistych. Pozbawienie wolności z reguły pociąga za sobą element cierpienia i poniżenia. Kara pozbawienia wolności jest dolegliwym środkiem o wobec tego, aby mogła spełniać swe funkcje resocjalizacyjne, warunki jej odbywania muszą zasadniczo odbiegać na niekorzyść od poziomu życia przeważającej części społeczeństwa (tak w powołanym wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 17.01.2020 r.).

Nadto wypada podnieść, że orzecznictwo oraz doktryna opowiada się za obiektywnym kryterium naruszenia dóbr osobistych. Zgodnie z nim, bierze się pod uwagę nie tylko wewnętrzne odczucia osoby pokrzywdzonej, ale także to, jaką reakcją owo naruszenie wywołało lub może wywołać w społeczeństwie. Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, jakim jest stan uczuć, godność osobista i nietykalność osobista, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości zainteresowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dn. 11 marca 1997 r., sygn. III CKN 33/97). Wobec czego należało traktować podnoszone przez skarżącego cierpienia jakich miał doznać na skutek odmowy udzielenia mu zezwolenia na opuszczenia zakładu karnego w celu spotkania z chorą teściową i rodziną za w dużej mierze wyolbrzymione i nie znajdujące pokrycia w zgromadzonym materiale dowodowym, w szczególności nie wykazano aby skarżący przeżył na skutek tego zdarzenia jakiegoś załamanie nerwowe, cierpiał na depresję czy inną chorobę na tle psychicznym.

Nie ma też podstaw aby dopatrzeć się naruszenia przepisów postępowania w oddaleniu przez Sąd wniosków dowodowych powoda, m.in., wezwania dodatkowych świadków, bowiem wobec wszechstronnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy i podstawy prawnej roszczenia powoda dopuszczenie kolejnych wniosków dowodowych skarżącego na okoliczności już dostatecznie wyjaśnione, zmierzałoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużania postępowania.

Z wymienionych względów Sąd Okręgowy postanowił apelację oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.